

Afghanistan: Situasjonen for afghanske kvinner etter Talibans maktovertakelse

- Talibans politikk overfor kvinner og jenter
- Skolegang for jenter over 12 år
- Innskrenking av kvinners rettigheter og handlingsrom

Talibans politikk overfor kvinner og jenter

Da Taliban hadde makten på 1990-tallet, var kvinner og jenter i all hovedsak utestengt fra skole, utdanning og arbeidsliv. Det var påbud om at kvinner i det offentlige rom måtte være helt tildekket og ledsaget av en mannlig slektning. Den blå burkaen ble et symbol på Talibans styre.

I årene etter at Taliban mistet makten høsten 2001, ble kvinners formelle rettigheter styrket og deres deltakelse i samfunns- og arbeidsliv økte. Kvinner fikk tilgang til helsetjenester og jenter kunne gå på skole.¹ Samtidig er Afghanistan et patriarkalsk samfunn; mannen er familiens overhode, kjønnsrollemønsteret er svært tradisjonelt og kjønnssegregeringen sterk (se Landinfo 2020, s. 7, 8; Ording 2022).

Da Taliban igjen inntok regjeringskontorene i Kabul i august 2021, kom de med forsikringer om at de skulle respektere menneskerettighetene, herunder kvinner og jenters rettigheter. De lovet å danne en inkluderende regjering, og enkelte hadde forventninger om at det skulle være plass til kvinner i sentrale posisjoner.

Utvikling i konservativ retning

Offentlige kunngjøringer om kvinner og jenter i månedene etter maktovertakelsen var vage og åpne for tolkning. Dette var antagelig et resultat av Talibans behov for humanitær hjelp og ønsket om internasjonal anerkjennelse (Zucchini & Padshah 2022).

¹ Dette resulterte i forbedrede levekårsindikatorer på en rekke parametere. Eksempelvis økte gjennomsnittlig levealder fra under 50 år til over 60 år. Det var store forbedringer med hensyn til mødre- og barnedødeligheten (se Landinfo 2018, s. 5 - 9).

De siste månedene, særlig i tiden etter persisk nyttår (21. mars), har politikken overfor kvinner blitt mer eksplisitt. Handlingsrommet for kvinner har blitt snevrere og rettighetene færre – dette gjelder jenters og kvinners adgang til skole og utdanning, helse og arbeid, samt retten til å ytre seg. Forskningsleder ved Christian Michelsens Institutt, Torunn Wimpelmann, skriver i en kronikk i mai 2022 at Talibans kvinnepolitikk er snart like ekstrem som den var på 90-tallet (Wimpelmann 2022). Det foreligger troverdige rapporter om at kvinner som protesterer og demonstrerer mot politikken, blir bortført og arrestert, eller at de pågripes i egne hjem (United Nations 2022).

Taliban er en bevegelse med indre spenninger mellom konservative og mer moderate krefter (se Landinfo 2022, s. 7-10). Det er åpenbart at de konservative kreftene har fått gjennomslag i utformingen av politikk overfor kvinner. Talibans øverste leder, Haibatullah Akhundzada, har tidligere vært dommer og er en av få i Talibans ledelse som ikke har militær bakgrunn. Siden utnevnelsen i 2016/17 har Haibatullah markert seg som en konservativ leder med fokus på moral (Samin 2022). Han har holdt en lav profil og i perioder vært nesten usynlig. Nå har han imidlertid posisjonert seg på den konservative fløyen i verdispørsmål, blant annet ved å være sterkt delaktig i utstedelsen av direktivet om at kvinner må dekke seg til i det offentlige rom. Dette kan legge føringer framover. Forsker Kristian Berg Harpviken peker på at det er grunn til å frykte hva som kan bli neste trekk (som gjengitt i Ording 2022).

Taliban har strenge krav om kjønnssegregering

Sentralt i Talibans verdensanskuelse er kjønnssegregering, og at kvinnens plass er i hjemmet. En pakistansk analytiker understreket dette i samtale med Landinfo (mars 2022). Prinsippet om segregering mellom kjønnene er en viktig føring for alle valg som Taliban foretar. For at kvinner skal ha tilgang til ulike arenaer utenfor eget hjem, forutsettes tilrettelegging slik at det er fullstendig adskillelse mellom menn og kvinner. Tiltakene har til hensikt å minimere kvinners omgang med menn utenfor familien. Kravet om kjønnssegregering slår inn når et jentebarn kommer i puberteten, og er bakgrunnen for diskusjonen om tenåringsjenters tilgang til skolegang.

Ifølge Wimpelmann (2022) mener afghanske kvinneaktivister at de nå lever med kjønnsapartheid. På bakgrunn av kjønn nektes kvinner og jenter både utdanning, arbeid, bevegelsesfrihet og retten til å forlate eget hjem. Som allerede bemerket, kan de som protesterer bli arrestert eller bortført.

Skolegang for jenter over 12 år

I motsetning til forrige gang Taliban hadde makten i Afghanistan, kan de yngste barna, også jenter opp til 12 år, gå på skole. Et viktig tema i dialogen mellom Taliban og det internasjonale samfunnet, blant annet da Taliban besøkte Oslo i januar 2021, har vært spørsmålet om skolegang for afghanske jenter over 12 år

(Al Jazeera 2022b). Det internasjonale samfunnet har sett på jenters skolegang som en «temperaturmåler» på i hvilken grad Taliban er villig til å komme dem i møte. Signalene fra Taliban var at skolene skulle åpne etter persisk nyttår, forutsatt at undervisningen kunne foregå kjønnssegregert (Al Jazeera 2022d).

Den 23. mars 2022 møtte mange afghanske tenåringsjenter til skolestart, men etter noen timer ble de sendt hjem. Begrunnelsen var at Taliban først måtte få på plass et system slik at undervisningen kan skje i tråd med islam (Christiansen 2022). Unge afghanere og lærere uttrykte fortvilelse og frustrasjon, og det oppsto spontane demonstrasjoner. Både FN og det internasjonale samfunnet for øvrig fordømte avgjørelsen. USA avlyste planlagte møter med Taliban i Doha (Radio Free Europe 2022).

Talibans de facto utdanningsminister Noorullah Munir sier i et intervju med Aftenposten i juni 2022 at jenteskolene snart åpner, men gir ikke noe konkret tidspunkt for når det skal skje. Han forklarer at det jobbes med å få på plass separate klasserom, kvinnelige lærere og egen transport for jentene. Han understreker at jentene må dekke til ansiktet på vei til og fra skolen – alt må tildekkes med unntak av øynene (Christiansen, Strømdahl & Ismaeli 2022).

På tross av de sentrale føringene, er det fortsatt noe rom for lokale forhandlinger og bildet er ikke entydig. Den norske Afghanistankomiteen har åpnet to nye jenteskoler etter forhandlinger med lokale myndigheter (Christiansen 2022). Enkelte steder, eksempelvis i provinsen Balkh, har ungdomsskoler holdt åpent, også etter Talibans beslutning om å utsette oppstart av skolegang for jenter over 12 år (Clark & Rahimi 2022). Etter et besøk i Afghanistan, uttalte Redd Barnas utenlandssjef Nora Ingdal at om lag 80 prosent av jentene på ungdomstrinnet ikke går på skole. Lokale utdanningsmyndigheter bidrar til at Redd Barna enkelte steder kan drive utdanning for tenåringsjenter (Lepperød 2022). Offentlige universitet er åpne for både kvinner og menn, men det er en forutsetning at undervisningen skjer i segregerte klasser (Al Jazeera 2022a).

Som tilsvar på forbudet, organiserer afghanske kvinner hjemmeundervisning for døtrene sine. Private hjem gjøres om til skoletilbud for tenåringsjenter på dagtid, både i Kabul og andre steder i landet. Ryktene sprer seg fort, og pågangen er stor, noe som indikerer at mange afghanske jenter ønsker å gå på skole (Christiansen, Strømdahl & Ismaeli 2022).

Innskrenking av kvinners rettigheter og handlingsrom

Taliban har kommet med en rekke direktiver som innskrenker kvinners bevegelsesfrihet, tilgang til arbeid, samt reguleringer av adferd og påkledning. Kvinneministeriet (Ministry for Women's Affairs) ble lagt ned allerede i september 2021, og inn i lokalene flyttet moralpolitiet – Ministry for Propagation of Virtue and Prevention of Vice (Samin 2022). Krisesentrene for voldsutsatte

kvinner ble lagt ned kort tid etter maktovertakelsen fordi de ble ansett å være «uislamske» (afghansk kilde, samtale i Islamabad mars 2022).

Nedenfor følger en redegjørelse av de mest inngripende reguleringene.

Dekret fra øverste leder om tildekning av kvinner

I Afghanistan er det tradisjonelt familien som avgjør hvordan en kvinne skal være kledd og grad av tildekning. Den 7. mai 2022 kom et dekret fra øverste leder Haibatullah Akhundzada om at kvinner må være tildekket med hijab². Ifølge Ministry for the Promotion of Virtue and Prevention of Vice er burka det foretrukne plagget for å dekke kvinners ansikt, hår og kropp. Den aller beste formen for hijab er imidlertid å ikke forlate sitt hjem. Av den grunn skal kvinner kun forlate hjemmet dersom det er strengt nødvendig. Overtredelse av dekretet kan medføre at kvinnens mannlige slektninger straffes (Clark & Rahimi 2022).

Påbudet er møtt med sterk internasjonal fordømmelse, blant annet fra FN i Afghanistan (UNAMA). I en uttalelse uttrykker UNAMA stor bekymring over beslutningen og utviklingen i Talibans kvinnepolitikk (UNAMA 2022; Zucchini & Padshah 2022).

Bilder i sosiale medier kan indikere at kvinner har forsvunnet fra gater og markeder etter at dekretet ble innført. En skjermdump fra en video tatt i Kabul (den 9. mai 2022), viser at det utelukkende er menn å se i gatebildet (Ershad 2022). Antagelig er bildet mer sammensatt. Afghanistan Analysts Network har intervjuet ti kvinner i ti ulike provinser om endring av klesdrakt som følge av dekretet. Resultatet viser at praktisering av dekretet varierer i ulike deler av landet, og mye avhenger av lokal kultur og tradisjon. Kvinner kan ha ulike motiver for å dekke seg til – en kvinneaktivist i Kabul oppgir for eksempel at hun bruker burkaen som kamouflasje for å unngå å bli identifisert eller arrestert av Taliban, mens en kvinnelig lærer i Balkh sier at hun bruker burka for ikke å provosere Taliban slik at de stenger jenteskolene i provinsen (Clark & Rahimi 2022).

Kvinner kan ikke reise alene

Allerede i desember 2021 kom direktivet om at kvinner som reiser lengre enn 72 km. må være ledsaget av et mannlige familiemedlem (BBC News 2021). Fra ulike deler av landet rapporteres det at kvinner har blitt nektet helsehjelp fordi de ikke har mannlige ledsager (*mahram*). Kvinner som oppsøker helsesentre med syke barn, avvises fordi de kommer uten ledsager (Nader & Amini 2022).

Et annet tiltak som begrenser kvinners bevegelsesfrihet er at de ikke lenger får førerkort (Free Press Journal 2022). Videre har Taliban lagt ned forbud mot at

² I Norge brukes begrepet hijab om et hodeplagg som dekker håret. I denne konteksten menes 'sharia hijab', with face covered entirely, or except for the eyes (Clark & Rahimi 2022).

kvinner kan fly uten en mannlig ledsager. Påbudet om ledsager gjelder både på innenlands og utenlands flyvninger. Flyselskapene ble orientert om restriksjonene i et brev fra Ministry for the Propagation of Virtue and Prevention of Vice (Reuters 2022).

Kvinner og arbeid

I henhold til sharia er mannen familiens forsørger, mens kvinnen har ansvar for den daglige driften på hjemmearenaen. Før maktovertakelsen var det ikke formelle hindringer mot at kvinner kunne arbeide. Likevel hadde mindre enn én av fem kvinner lønnet arbeid (Desai & Li 2018, s. 34).

Etter maktovertakelsen har økonomien stanset opp og mange har mistet jobben. Kvinner er særlig hardt rammet. Med unntak av de som har arbeid som ikke kan utføres av menn, fikk statsansatte kvinner beskjed om å ikke møte på jobb. I 2019 var 36 prosent av landets lærere kvinner. Suspensjonen av skolegang for jenter over 12 år har medført at mange kvinnelige lærere er ute av arbeidslivet (Kumar & Noori 2022).

For at kvinner skal kunne komme tilbake til arbeidet, er det et absolutt krav om kjønnssegregering på arbeidsplassen (Human Rights Watch 2022). Det må være separate innganger, oppholdsrom og spiserom (pakistansk analytiker, 2022). Et sykehus i Kabul melder at de er bedt om å innføre total segregering av både ansatte og pasienter (Kumar & Noori 2022).

Begrenset bevegelsesfrihet og lav yrkesdeltakelse er to sider av samme sak. Yrkesaktive kvinner må komme seg til og fra arbeidet. Taliban har instruert lokale taxi-sjåfører om ikke å gi kvinner tilgang med mindre hun bruker burka eller har en mannlig ledsager (*mahram*) (Ahad & Kumar 2022).

Kvinnelige reportere og programledere på TV

Tall fra Reporters Without Borders (som gjengitt i Kumar & Noori 2022) viser at kun 100 av landets 700 kvinnelige journalister fortsatt var i arbeid ved utgangen av 2021. Ifølge en internasjonal journalist (samtale i Islamabad) som følger utviklingen i Afghanistan tett, var det i mars 2022 fortsatt kvinnelige journalister som var fast bestemt på å fortsette rapporteringen fra landet. Kvinner var nyhetsoppleserne på TV, de rapporterte og intervjuet folk i gaten. De kvinnelige journalistene var på det tidspunktet tildekket med et enkelt skjerf.

Den 27. mars 2022 ble blant annet BBC News, Voice of America og Deutsche Welle stengt for seere i Afghanistan (BBC 2022). Ifølge den internasjonale journalisten (samtale i Islamabad, mars 2022) dreide dette seg om sendinger på dari og pashto. Han mente at bakgrunnen for dette skal ha vært at kvinner som medvirket i sendingene ikke fulgte akseptabel kleskodeks og at de ikke var tildekket på riktig måte. Det var altså ikke hva som ble rapportert, men hvordan

kvinner fremsto i sendingene som var bakgrunnen for at sendingene ble tatt av lufta, ifølge journalisten.

I mai 2022 kom et direktiv med krav om at alle kvinnelige nyhetsankre skulle dekke til ansiktene mens de var på lufta. Flere kvinnelige programledere tok til motmæle og mannlige programledere viste solidaritet med sine kvinnelige kolleger ved å bære svart munnbind da de leste nyheter. Det ble satt i gang en kampanje på sosiale medier – *#FreeHerFace*. Taliban, på sin side, understreket at beslutningen var endelig og ikke gjenstand for forhandlinger (Al Jazeera 2022c; Barr & Fetrat 2022; Strømme, Wolasmal & Fjeld 2022).

Kjønnssegregering og tilgang til parker

En afghansk kilde (samtale i Islamabad, mars 2022) informerte Landinfo om et dekret som ble annonsert 27. mars 2022 om at parker skal være kjønnssegregerte. Kvinner har tilgang til parkene tre ganger i uken, men ikke på samme tid som menn. Ifølge nyhetsmedier (Radio Free Europe 2022) har kvinner tilgang til parker fra søndag til tirsdag, mens menn kan benytte parkene fra onsdag til lørdag. Det er ikke unntak for familier.

Bruk av internett og sosiale medier

Selv om Taliban viser seg å ha de samme holdningene overfor kvinner i dag som på 1990-tallet, har det vært en utvikling i Afghanistan. Konteksten som Taliban opererer i er forskjellig i dag sammenlignet med 1990-tallet. En ny generasjon afghanere har vokst opp. På tross av tradisjonell kjønnssegregering, har mange kvinner, særlig i byene, gått på skole, tatt utdanning, kjempet for kvinners rettigheter og deltatt i sivilsamfunnet. Også en del afghanske menn ser verdien av utdanning for kvinner, og har endret syn på kvinners posisjon i samfunnet. Samtidig er Afghanistan et mangfoldig og sammensatt land med store lokale variasjoner, også når det gjelder synet på kvinners rettigheter og kvinners deltakelse i samfunnet.

En viktig endring er at de fleste afghanske kvinner, både i byer og på landsbygda, disponerer eller har egen mobiltelefon. Den urbane middelklassen, også kvinner, benytter i økende grad moderne kommunikasjonsteknologi og sosiale medier. Særlig er bruk av applikasjonen WhatsApp utbredt blant alle lag av befolkningen (samtale med kvinneaktivist i Kabul, oktober 2019).

Kvinneaktivister har erkjent at rommet for kritiske ytringer er dramatisk redusert, og at det er forbundet med betydelig risiko å delta i åpne demonstrasjoner. En del aktivister har derfor flyttet aktiviteten innendørs, og bruker sosiale medier til å spre budskapet sitt (UN Secretary-General 2022, s. 8). Dette bekreftes av Kristian Berg Harpviken, som hevder at det nå er mer kreative former for protest, blant annet på internett (som gjengitt i Ording 2022).

Det foreligger lite sikker informasjon om i hvilken grad Taliban følger med på kritiske ytringer på internett og sosiale medier. En pakistansk analytiker med god kjennskap til Afghanistan (samtale Islamabad, mars 2022) pekte i samtale med Landinfo på at enkelte bloggere har blitt kritisert av Taliban. Samtidig er det en kjent sak at Taliban ikke har særlig gode digitale ferdigheter (afghansk journalist, samtale i Islamabad mars 2022).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnet er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Ahad, Zuhail & Kumar, Ruchi (2022, 6. april). Shrinking public space for Afghan women as Taliban expands curbs. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/6/are-the-taliban-returning-to-their-harshest-ruling> [lastet ned 7. juni 2022].

Al Jazeera (2022a, 26. februar). Afghan public universities reopen with gender segregated classes. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/26/afghan-main-universities-reopen-but-few-women-return> [lastet ned 15. juni 2022].

Al Jazeera (2022b, 26. januar). At Oslo talks, West presses Taliban on rights, girls education. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/26/west-links-afghan-humanitarian-aid-to-human-rights> [lastet ned 1. juni 2022].

Al Jazeera (2022c, 22. mai). Taliban enforces order for Afghan women TV anchors to cover faces. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/22/afghan-women-tv-anchors-forced-to-cover-faces-under-taliban-order> [lastet ned 2. juni 2022].

Al Jazeera (2022d, 17. januar). Taliban says all Afghan girls will be back in school by March. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2022/1/17/taliban-says-will-open-all-schools-for-girls-across-country> [lastet ned 18. februar 2022].

- Barr, Heather & Fetrat, Sahar (2022, 23. mai). Afghans Call to #FreeHerFace. *Human Rights Watch*. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2022/05/23/afghans-call-freeherface> [lastet ned 3. juni 2022].
- BBC (2022, 27. mars). Afghanistan: Taliban bars BBC TV programmes from schedules. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-asia-60893054> [lastet ned 2. juni 2022].
- BBC News (2021, 27. desember). Afghanistan's Taliban ban long-distance road trips for solo women. *BBC News*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-asia-59800113> [lastet ned 18. februar 2022].
- Christiansen, Hanne (2022). Taliban lovet at tenåringsjenter skulle få komme tilbake på skolen i dag. Så ombestemte de seg i siste liten. *Aftenposten*. Tilgjengelig fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/7dGxQo/taliban-lovet-at-tenaaringsjenter-skulle-faa-komme-tilbake-paa-skolen-i-dag-saa-ombestemte-de-seg-i-siste-liten> [lastet ned 7. juni 2022].
- Christiansen, Hanne, Strømdahl, Monica & Ismaeli, Afshin (2022, 11. juni). Tenåringsjentene får ennå ikke gå på skole. Men noen steder fortsetter undervisningen i skjul. *Aftenposten*. Tilgjengelig fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/ja5AbL/tenaaringsjentene-faar-ennaa-ikke-gaa-paa-skole-men-noen-steder-fortsetter-undervisningen-i-skjul> [lastet ned 13. juni 2022].
- Clark, Kate & Rahimi, Sayeda (2022). "We need to breathe too": Women across Afghanistan navigate the Taleban's hijab ruling. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/we-need-to-breathe-too-women-across-afghanistan-navigate-the-talebans-hijab-ruling%ef%bf%bc/> [lastet ned 7. juni 2022].
- Desai, Ishani & Li, Li (2018). Analyzing female labour force participation in Afghanistan. *Women's Policy Journal, Spring 2018 Issue*, s. 34-39. Tilgjengelig fra <https://wpj.hkspublications.org/wp-content/uploads/sites/23/2018/11/DesaiLi.pdf> [lastet ned 7. juni 2022].
- Ershad, Alijani (2022, 19. mai). Afghanistan: Since the return of the burqa, women are slowly disappearing from the streets. *The Observers*. Tilgjengelig fra <https://observers.france24.com/en/asia-pacific/20220520-afghanistan-women-reuired-wear-burqa-public-places-disappearing-streets> [lastet ned 3. juni 2022].
- Free Press Journal (2022, 5. mai). Taliban cease issuing driving licences for women, in latest blow to women's rights in Afghanistan. *Free Press Journal*. Tilgjengelig fra <https://www.freepressjournal.in/world/taliban-cease-issuing-driving-licences-for-women-in-latest-blow-to-womens-rights-in-afghanistan> [lastet ned 15. juni 2022].
- Human Rights Watch (2022). *Afghanistan - Events of 2021*. New York: Human Rights Watch. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/afghanistan> [lastet ned 2. juni 2022].
- Kumar, Ruchi & Noori, Hikmat (2022, 16. mai). 'We are worse off': Afghanistan further impoverished as women vanish from workforce. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/global-development/2022/may/16/afghanistan-further-impoverished-as-women-vanish-from-workforce-taliban> [lastet ned 7. juni 2022].
- Landinfo (2018, 14. desember). *Temanotat Afghanistan: Humanitære forhold*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/12/Temanotat-Afhganistan-Humanit%C3%A6re-forhold-14122018.pdf> [lastet ned 15. juni 2022].

- Landinfo (2020, 29. mai). *Temanotat Afghanistan: Kvinners bevegelsesfrihet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/05/Temanotat-Afghanistan-Kvinnens-bevegelsesfrihet-29052020.pdf> [lastet ned 2. juni 2022].
- Landinfo (2022, 9. mars). *Temanotat Afghanistan: Talibans regime - situasjonen etter maktovertakelsen*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/03/Afghanistan-temanotat-Talibans-regime-situasjonen-etter-maktovertakelsen-09032022.pdf> [lastet ned 2. juni 2022].
- Lepperød, Trond (2022, 12. juni). Norske Nora møtte toppene: Advarer mot å bryte med Taliban. *Nettavisen*. Tilgjengelig fra <https://www.nettavisen.no/nyheter/norske-nora-motte-toppene-advarer-mot-a-bryte-med-taliban/s/5-95-527981> [lastet ned 15. juni 2022].
- Nader, Zahra & Amini, Nargis (2022, 2. mars). The Taliban Are Harming Afghan Women's Health. *Foreign Policy*. Tilgjengelig fra <https://foreignpolicy.com/2022/03/02/the-taliban-are-harming-afghan-womens-health/> [lastet ned].
- Ording, Oda (2022, 8. mai). Enormt tilbakeskritt. *Dagbladet*. Tilgjengelig fra <https://www.dagbladet.no/nyheter/enormt-tilbakeskritt/76033542> [lastet ned 2. juni 2022].
- Radio Free Europe (2022, 27. mars). Taliban Gender-Segregates Kabul Fun Parks, Compounding Cutoffs For Girls And Women. *Radio Free Europe*. Tilgjengelig fra <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-gender-segregation-amusement-parks/31772871.html> [lastet ned 3. juni 2022].
- Reuters (2022, 27. mars). Taliban ban women in Afghanistan from flying without male chaperone. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/afghanistans-taliban-ban-women-flying-without-male-chaperone-sources-2022-03-27/> [lastet ned 3. juni 2022].
- Samin, Sabawoon (2022, 15. juni). *Policing Public Morality: Debates on promoting virtue and preventing vice in the Taleban's second Emirate*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/policing-public-morality-debates-on-promoting-virtue-and-preventing-vice-in-the-talebans-second-emirate%ef%bf%bc/> [lastet ned 15. august 2022].
- Strømme, Simen Hunding, Wolasmal, Yama & Fjeld, Iselin Elise (2022, 22. mai). Kvinner må bruke slør på TV i Afghanistan. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/urix/kvinner-ma-bruke-slor-pa-tv-i-afghanistan-1.15975999> [lastet ned 2. juni 2022].
- UN Secretary-General (2022, 28. januar). *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_january_2022.pdf [lastet ned 10. februar 2022].
- UNAMA (2022, 7. mai). *UNAMA statement on the hijab directive by Taliban authorities*. UNAMA. Tilgjengelig fra <https://unama.unmissions.org/unama-statement-hijab-directive-taliban-authorities> [lastet ned 1. juni 2022].
- United Nations (2022). Six women's rights activists still missing in Afghanistan. *UN News*. Tilgjengelig fra <https://news.un.org/en/story/2022/02/1111012> [lastet ned 18. februar 2022].
- Wimpelmann, Torunn (2022, 20. mai). Kjønnssapartheid i Afghanistan. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/ytring/kjonnssapartheid-i-afghanistan-1.15962888> [lastet ned 1. juni 2022].
- Zucchini, David & Padshah, Safiullah (2022, 7. mai). Taliban Impose Head-to-Toe Coverings for Women. *The New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2022/05/07/world/asia/taliban-afghanistan-burqa.html?searchResultPosition=3> [lastet ned 1. juni 2022].

Muntlige kilder

Afghansk journalist, samtale i Islamabad mars 2022.

Afghansk kilde bosatt i Kabul, samtale i Islamabad mars 2022.

Internasjonal journalist, samtale i Islamabad mars 2022.

Kvinneaktivist, samtale i Kabul oktober 2019.

Pakistansk analytiker, samtale i Islamabad mars 2022.

© Landinfo 2022

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.